

Beoordelen op basis van criteria of rubrieken

1. Presentatietoets 'Leugens' (derde graad doorstroom- en dubbele finaliteit)

Dit voorbeeld is gebaseerd op een voorbeeldexamen van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (www.cnavt.org).

Opgave

Je gaat luisteren naar een podcast (van 7 minuten) over liegen. Bekijk eerst de beschrijving van de inhoud van de podcast hieronder. Luister vervolgens naar de podcast. Je hoort de podcast twee keer (2 x 7 minuten). Je mag notities maken terwijl je luistert. Daarna krijg je de opdracht om een mondelinge presentatie te verzorgen waarin je een samenvatting brengt van de inhoud van de podcast. Je mag je presentatie ondersteunen met een diapresentatie. In je presentatie behandel je alle onderdelen die in de beschrijving van de inhoud van de podcast (hieronder) worden vermeld.

Korte inhoud van de podcast

Tijdens de podcast over liegen zullen we het eerst kort hebben over wat een leugen precies inhoudt. We zullen hierbij ingaan op de frequentie van liegen: hoe vaak liegen mensen? Daarna bespreken we twee redenen die het moeilijk maken om een leugenaar te herkennen. Daarna vertellen we u hoe u leugenaars beter kunt herkennen. Ten slotte worden twee kenmerken van leugenaars gegeven en toegelicht.

Beoordelingscriteria

Inhoud

1. De kandidaat geeft de definitie van een leugen. Inhoudelijk komt dit overeen met: *Een leugen is een boodschap waarvan de zender zelf weet dat die niet waar is en waarmee hij een bepaalde winst probeert te halen.*
2. De kandidaat noemt het aantal leugens dat we per dag vertellen en nuanceert dit aantal. Inhoudelijk komt dit overeen met: *We vertellen gemiddeld 2 tot 3 leugens per dag, maar er is een kleine groep mensen die heel veel liegt (en het gemiddelde omhooghaalt).*
3. De kandidaat geeft de eerste reden waarom het moeilijk is om een leugenaar te herkennen. Inhoudelijk komt dit overeen met: *Mensen letten op verkeerde signalen.*
4. De kandidaat geeft de tweede reden waarom het moeilijk is om een leugenaar te herkennen. Inhoudelijk komt dit overeen met: *De signalen die er zijn, hebben een grote foutmarge.*
5. De kandidaat legt uit hoe we makkelijker leugenaars kunnen herkennen. Inhoudelijk komt dit overeen met: *Je moet letten op veranderingen in het normale gedrag van iemand.*
6. De kandidaat noemt het eerste kenmerk van leugenaars. Inhoudelijk komt dit overeen met: *Een eerste kenmerk is dat leugenaars vaak psychopathische trekken vertonen.*
7. De kandidaat noemt het tweede kenmerk van leugenaars. Inhoudelijk komt dit overeen met: *Een tweede kenmerk is dat ze vaak eerlijk toegeven dat ze gelogen hebben.*

Woordenschat

De leerling gebruikt voldoende gevarieerde woordenschat om te frequente letterlijke herhalingen te voorkomen. Hier en daar vindt de leerling niet het juiste woord of gebruikt hij/zij een verkeerde term, maar die verhinderen de begrijpelijkheid van de boodschap niet.

Grammatica en zinsbouw

De meeste grammaticale constructies worden goed gebruikt, hoewel hier en daar fouten gemaakt worden, vooral bij het spontaan beantwoorden van vragen. Uitingen bevatten zowel eenvoudige als meer complexe grammaticale constructies en zinspatronen. Vaak voorkomende complexe constructies zijn meestal foutloos.

Cohesie en coherentie

De presentatie vormt een samenhangend en coherent geheel. Signaalwoorden en structurerende elementen worden doorgaans correct gebruikt en ondersteunen de coherentie van de prestatie. Verwijswoorden worden meestal juist gebruikt.

Uitspraak

De uitspraak is duidelijk verstaanbaar en klinkt natuurlijk. De uitspraak en intonatie zijn helder en natuurlijk. De leerling gebruikt Standaardnederlands, al vallen hier en daar tussentalige of regionale klanken te horen.

Vloeiendheid

De vloeiendheid is goed, er zijn weinig merkbare of storende pauzes. Er komen soms aarzelingen voor bij het zoeken naar de juiste formulering, vooral tijdens de niet-voorbereide (spontane) onderdelen.

Ondersteuning door diapresentatie en non-verbale communicatie

De diapresentatie oogt verzorgd en niet overladen, en ondersteunt de mondelinge presentatie. De leerling maakt contact met het publiek. De lichaamstaal is beheerst en ondersteunt de presentatie.

2. Schrijftaak 'Een gocartwedstrijd in je buurt'

Opgave

Jullie willen in je buurt een gocartwedstrijd organiseren. Daarom moeten enkele straten in de buurt autovrij gemaakt worden. In de straten waar de gocarts doorrijden, mogen immers geen auto's rijden of geparkeerd staan. Niet elke straat kan echter zomaar autovrij gemaakt worden door de gemeentediensten. Het is daarom goed om eerst informatie te vragen. Dat kan je doen bij de jeugddienst van de gemeente. Schrijf hieronder een beleefde e-mail naar Annelies De Mey van de jeugddienst in je gemeente. In je e-mail:

- zeg je wie je bent (voornaam en naam);
- zeg je waar je woont (adres, woonplaats);
- vertel je over je plannen met de gocartwedstrijd (wat, waar, wanneer);
- leg je uit waarom je een gocartwedstrijd wilt organiseren;
- vraag je wat je moet doen om een straat autovrij te maken.

Schrijf in volledige zinnen en verzorg je taalgebruik.

Beoordelingscriteria

Inhoud

- Vermeldt de leerling voornaam en naam?
- Vermeldt de leerling waar hij/zij woont (adres, woonplaats)?
- Vertelt de leerling op begrijpelijke wijze dat hij/zij een gocartwedstrijd wilt organiseren?
- Vertelt de leerling op begrijpelijke wijze waar en wanneer de gocartwedstrijd plaatsvindt?
- Vermeldt de leerling op begrijpelijke wijze waarom hij/zij een gocartwedstrijd wilt organiseren?
- Vraagt de leerling wat hij/zij moet doen om een straat autovrij te maken?

Organisatie van de inhoud

- Is de e-mail helder en logisch gestructureerd?
- Staat de informatie die bij elkaar hoort netjes bij elkaar?

Genreconventies

- Begint de leerling met een aanspreking?
- Sluit de leerling af met een slotformule (bv. bedankt, met vriendelijke groeten...)?
- Is de e-mail opgesteld in een hoffelijke, vriendelijke toon?

Vormelijke aspecten van taalgebruik

- Gebruikt de leerling consistent volledige zinnen?
- Bevat de tekst niet te veel storende taalfouten?
- Bevat de tekst niet te veel spellingfouten?

3. Generieke rubrieken voor het beoordelen van schrijfoopdrachten

	--	-/+	+/-	+
Inhoud	De leerling vermeldt geen of zeer weinig essentiële elementen van de boodschap en doet dat bovendien op onduidelijke wijze.	De leerling vermeldt minder dan de helft van de essentiële elementen van de boodschap op een begrijpelijke wijze.	De leerling vermeldt de meerderheid van de essentiële elementen van de boodschap op begrijpelijke wijze, al blijven enkele elementen onvermeld of onbegrijpelijk.	De leerling vermeldt alle essentiële elementen van de boodschap en doet dat op een begrijpelijke wijze.
Doel- en publieksgerichtheid	De leerling past de boodschap, het register of andere elementen van de tekst niet aan het publiek of het doel aan.	De leerling voegt hier en daar een element toe dat toont dat hij/zij de tekst bewust probeert te versterken door rekening te houden met het doel en publiek van de boodschap, maar is daarin niet consistent.	De leerling voegt een aantal elementen toe die tonen dat hij/zij bewust de tekst probeert te versterken door rekening te houden met het doel en publiek van de boodschap.	De leerling past de tekst op zeer overtuigende en doeltreffende wijze aan het publiek en doel van de boodschap aan.
Organisatie van de inhoud	De tekst is rommelig, slecht gestructureerd, moeilijk te volgen en onsamenhangend.	Met enige moeite kan de lezer de structuur van de tekst doorgronden. Informatie die bij elkaar hoort, staat niet consistent bij elkaar. Er is nood aan meer samenhang.	De tekst vertoont een degelijke mate van samenhang, maar toch is de structuur niet over de ganse lijn eenduidig of duidelijk.	De informatie is zeer doeltreffend geordend. De tekst is goed gestructureerd en zeer samenhangend geschreven.
Genrebewustzijn	De tekst voldoet geenszins aan de genreconventies van de tekstsoort.	De tekst voldoet enigszins, maar niet voldoende aan de genreconventies van de tekstsoort.	De tekst voldoet aan de genreconventies van de tekstsoort, al worden die hier en daar geschonden.	De tekst respecteert over de ganse lijn de genreconventies.
Taalcorrectheid	De tekst bevat zeer veel storende taalfouten.	De tekst bevat iets te veel storende taalfouten.	De tekst bevat een paar taalfouten, maar die staan de begrijpelijkheid niet in de weg.	De tekst is zeer verzorgd afgewerkt op het vlak van taalcorrectheid.